

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

וארא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ו

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ואחת לבריאה
ה' תהא שנת פלאות אראנו
שבעים שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

לזכות

החיילת ב"צבאות ה" עטרה תחי' דואק

ליום הולדתה השני לאוי"ש"ט,

ביום ר"ח שבט ה' תהא שנת פלאות אראנו

ולזכות

אחי' ואחותה חיילי "צבאות השם" אשר משה הכהן ורבקה שיחיו

הוריהם

הרה"ת ר' שמעון שאול הכהן וזוגתו מרת יהודית שיחיו דואק

זקניהם

הור"ח ר' מרדכי הכהן וזוגתו מרת ח' שיחיו דואק

הרה"ת ר' שלום דובער וזוגתו מרת דבורה יוטא שיחיו מוניץ

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*

To Dedicate This Publication

In Honor Of Your Family Or A Loved Ones

For More Info. Call:

(718) 753-6844 or (323) 934-7095

or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

ד.

המאורע דמת¹ בערב שבת² מהוה "סימן יפה"³ (אם עדיין יש צורך ב"סימנים") שכבר נגמרה ונשלמה עבודת השליחות דבירור וזיכוך עניני החול באופן ד"זאב יטרף" ע"י "זרעו של יוסף" (כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) שנמשלו לדגים, והכל מוכן לסעודה, הסעודה דלעתיד לבוא ("ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁴), שבה תהי' תכלית השלימות דאכילת הדגים (לאחרי שלימות ההכנה בערב שבת) – "מבשרו⁵ של לויתן", וכן שור הבר ויין המשומר.

(משיחת ש"פ וארא, כ"ח טבת, מבה"ח שבט תשנ"ב (ב))

- 1) כתובות קג, ב.
- 2) פטירת הרה"ח וכו' ר' משה יצחק ע"ה העכט בערב שבת זה. וראה בפנים השיחה בארוכה (המו"ק).
- 3) ומ"ש "סימן יפה לו" – אין זה רק בתור איש פרטי, אלא גם בתור חלק מכלל התלמידים והשלוחים דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.
- 4) תמיד בסופה.
- 5) ב"ב עה, א.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגוב http://www.moshiach.net/blind וכתובתו: יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

כאן היא "אחת אבוהי" – בשונה ממשמעות מלה זו בכל מקום – נובע מכך שיוכבד היתה אחות קהת, כדלעיל.

ב. הפירוש – "כתרגומו"?

לפי זה ניתן היה להסביר מדוע אומר רש"י "אחת אבוהי" בלשון התרגום (מתרגום אונקלוס) ולא "אחות אביו": כיון שהמשמעות של המלה "דודתו" בכל מקום היא – אשת אחי אביו, וכאן הוא מחדש שבפסוקנו משמעות מלה זו היא "אחות אביו", הוא מביא לפירושו הוכחה, שאף התרגום מפרש כך – "אחת אבוהי".

אך יש להבין:

כאשר רש"י מסתייע בפירוש בתרגום אונקלוס, הוא מציין במפורש "כתרגומו"⁹ וכדומה, ואף כאן הוא צריך היה לומר "כתרגומו" או ביטוי בדומה לו, ולא להסתפק בכתיבת פירושו בלשון התרגום?

ג. הקשיים על פירוש רש"י

בנוסף לאמור לעיל, אין מובן:

א) הרי רש"י מחדש כאן בפירושו, כדלעיל, רק את משמעותה של המלה "דודתו", שכאן היא "אחות אביו". ודבריו בסיום "בת לוי אחות קהת" מהווים רק הוכחה לענין זה, שהיא אכן היתה אחות אביו. ולכאורה את זאת היה התלמיד יודע גם לולא

א. "יוכבד דודתו"

מן הפסוק "ויקה עמרם את יוכבד דדתו"¹, מצטט רש"י את המלים "יוכבד דודתו"², ומפרש: "אחת אבוהי, בת לוי אחות קהת".

אומרים המפרשים³, שכיון שבכל מקום משמעות המלה "דודתו" איננה אחות אביו, אלא אשת אחי אביו (כבפרשת העריות, שב"ערות אחי אביך גו' אל אשתו לא תקרב" נאמר "דודתך היא"⁴, ואילו ב"ערות אחות אביך"⁵ אין נאמר "דודתך"), ניתן היה לחשוב שאף כאן הכוונה היא לאשת אחי אביו, ומשום כך מחדש רש"י, שהמשמעות של "דודתו" בפסוקנו היא "אחת אבוהי".

ולכך מביא רש"י הוכחה – "בת לוי אחות קהת": כיון שיוכבד היתה בת לוי, כנאמר "ושם אשת עמרם יוכבד בת לוי"⁶, יוצא שהיא היתה "אחות קהת", כפי שכבר נאמר מספר פסוקים לפני כן⁷ "בני לוי גו' קהת" – וזוהי הוכחה לכך שהמשמעות של המלה "דודתו" כאן היא "אחת אבוהי".

לפי זה מובן⁸ מדוע מצטט רש"י מן הפסוק גם את המלה "יוכבד", בנוסף ל"דודתו": כי ההכרח לפירושו שהמשמעות של "דודתו"

- 1) פרשתנו ו, כ.
- 2) ובדפוס ראשון את יוכבד דודתו. וראה לקמן סו"ס ג' סו"ס ד'.
- 3) רא"ם גו"א וכו'.
- 4) אחרי ית, יד.
- 5) שם, יב.
- 6) פנחס כו, גט.
- 7) פרשתנו ו, טז.
- 8) אבל ראה לקמן הערה 12.

9) ראה פרש"י לקמן ו, א. ובכ"מ.

דורנו שכבר כלו כל הקיצין, והכל מוכן לסעודה דלעת"ל, שולחן-ערוך עם הסעודה דליתן ושור הבר ויין המשומר.

ויש לומר, שכללות הזמן הקשור עם יום ההילולא העשירי בשבט (שבעים שנה בחיים חיותו בעלמא דין, והמשך השנים שלאח"ז, יותר מארבעים שנה⁴) נחלק לג' תקופות שהם ע"ד ובדוגמת ג' התקופות הכלליות במשך כל הדורות (לפני מ"ת, מ"ת וימות המשיח), שמרומזות בג' הפרשיות שמות וארא בא:

תקופה ראשונה, ארבעים שנה (תר"ס-תר"פ), בזמן נשיאותו של אביו, שאז התחיל שלימות הענין דהפצת המעיינות חוצה ובפרט ע"י התייסדות ישיבת תומכי תמימים (בניהולו של בנו יחידו) – ע"ד ובדוגמת עבודת האבות בהכנה והתחלת הענין דמ"ת.

תקופה שני, שלושים שנות נשיאותו בחיים חיותו בעלמא דין (תר"פ-ש"ת), שבהם ה' החידוש המיוחד שלו בתור נשיא דתורת חסידות חב"ד בהפצת המעיינות חוצה ממש, ועד להחידוש בעשר שנים האחרונות (גמר ושלימות עבודתו) בהפצת המעיינות חוצה בחצי כדור התחתון (שבו לא ה' מתן-תורה) – ע"ד ובדוגמת החידוש דמתן-תורה.

ותקופה שלישית, המשך הנשיאות לאחרי הסתלקותו (מיום עשתי עשר לחודש עשתי עשר דשנת עשתי עשר (תשי"א)⁵), שניתוסף ביתר שאת וביתר עוז בהפצת המעיינות חוצה בכל קצוי תבל, ועד לגמר ושלימות העבודה, שהכל מוכן כבר לסעודה דלעתיד לבוא – ימות המשיח.

(משיחות ש"פ וארא, כ"ז טבת, מבה"ח שבט תשנ"ב)

4) שבהם «קאי איניש אדעתי דרביי» (ע"ז ה, רע"ב), כיון שגנתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" (תבוא כט, ג).

5) ראה קונטרס משיחות ש"פ וארא תש"נ הערה 99 (ס' השיחות תש"נ ח"א ע' 255-56).

היה רש"י מציין זאת, כי כבר לפני כן הוא למד¹⁰, שיוכבד היתה "בת לוי", ומשום כך היא "אחות קהת", אביו של עמרם?

את המלים "בת לוי" שכותב רש"י ניתן היה ליישב באופן כלשהו, ולפחות בדוחק: כיון שהתלמיד למד ענין זה בחומש קודם, בראשית, לכן מזכיר זאת רש"י שוב¹¹. אך¹² העובדה שקהת היה בנו של לוי מופיעה בפרשה זו, ולפיכך, כאשר רש"י אומר "בת לוי", כבר מבין התלמיד בעצמו שהיא היתה "אחת אבותיה". מדוע מוסיף רש"י גם את המלים "אחות קהת"¹³?

ב) כיון שבכל מקום משמעות המלה היא "אשת אחי אביו", יכול היה רש"י להסביר שאף כאן "דודתו" היא אשת אחי אביו: מכך שיוכבד היתה (בת לוי) אחות אביו, אין מוכח שהיא לא היתה גם אשת אחי אביו, שהרי ייתכן שללוי היו שתי נשים, ואחד מאחי קהת – אשר היה אחיה של יוכבד רק מן האב – נשא אותה לאשה, ולאחר מכן הוא גירשה¹⁴, ועמרם נשא אותה לאשה.

10) רש"י ויגש מו, טו.

11) אין לומר שכוונתו של רש"י ב"בת לוי" היא להוכיח שלא היתה אשת אחי אביו של עמרם מכיון שגם ב"ז אסור באחותו – כי [נוסף לזה, שלפ"ז אינו מוכן סימונו של רש"י – "אחות קהת"] אסור אחותו ב"ז הוא רק באחותו מאמו, כדלקמן בקושיא הב'.

12) וגם: זה שאמו של משה היתה בת לוי – נאמר בספר זה גופא (שמות ב, א).

ולעיר, שעפ"ז אינו גלאטיק (=חלק) גם מה שרש"י מעתיק תיבת "יוכבד" (ראה לעיל סוס"א) – שהרי גם באם לא ה' נאמר בכתוב שם אשתו של עמרם, מכיון שנאמר "ותלד לו גו' את משה" היינו יודעים שהיא (בת לוי) אחות אביו.

13) ובאם רש"י רוצה לכתוב בפרשיות, איך שהיתה יוכבד אחות אביו – הרי' להוסיף (אחר התיבות "אחות קהת") גם – "אביו של עמרם".

14) והרי גם לפני מ"ת ה' ענין הגירושין (או דוגמתו עכ"פ), כדמוכח מזה שהוצרך עמרם לעשות לקוחין שניים (רש"י שמות שם).

אמנם, לפי זה יש לחדש שללוי היו שתי נשים¹⁵, ושלוכבד היו נישואין קודמים לפני נישואיה לעמרם, אך עדיין קל יותר להסביר זאת כך, מאשר לחדש משמעות שונה למלה "דודתו", אשר, כדברי המפרשים שלעיל, אין מופיעה בתנ"ך המלה "דודתו" במשמעות כזו, אחות אביו. ומדוע, אפוא, אין רש"י מסביר זאת כך?

ג) לפי נוסחא אחרת¹⁶ של רש"י, הוא מצטט מן הפסוק, לפני פירושו, את המלים "את יוכבד דודתו", ולא רק "יוכבד דודתו". ואין מובן: מדוע מצטט רש"י גם את המלה "את"?

ד) בפסוק עצמו אין מובן: מדוע משתמשת כאן התורה בתואר "דודתו", ובמשמעות שונה מכל מקום – והרי זה עתה, בפרשת שמות¹⁷, היא תיארה אותה כ"בת לוי"?

ד. "אחות קהת" – מיוחסת

כעמרם

ההסבר לכל האמור לעיל הוא:

במלים "יוכבד דודתו" מתכוונת התורה,

15) אליבא דר"א (סנה' נה, א) שאחות אביו מן האם אסורה לב"ז – גם להפירוש "אחת אבותיה" מוכרח לומר שללוי היו ב' נשים ושיוכבד היתה אחת קהת מן האב בלבד ולא מן האם (שם, ע"ב). אבל לפי דרך הפשט, מכיון ש[בנוגע לדיני עריות*] "אין אבות לב"ז" (רש"י וירא כ, יב) – הרי אחות אביו מותרת.

16) דפוס ראשון.

17) ב, א.

* משא"כ בנוגע לדינים אחרים (ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ח ע' 143 הערה 5).

אבל אין לומר שכוונת רש"י ב' וירא שם היא רק בנוגע לאחותו בת אביו דמייירי שם (ולא בנוגע לשאר עריות) – כי ממה שרש"י כותב בסגנון כללי "שאין אבות לב"ז" בתור טעם על "בת אב מותרת לב"ז". מוכח שזה כלל בכמה דינים (בדיני עריות עכ"פ).

בפשטות, להביע את מעלת יוכבד, את היותה מיוחסת. לפיכך מתעוררת אצל רש"י השאלה: לפי המשמעות הפשוטה של המלה "דודתו", ככלל מקום – אשת אחי אביו, כלומר, שהיא היתה לפני כן אשתו של אחד מאחי קהת – אין מובן: מהו הייחוס בכך, ואדרבה: לפי זה יוצא שהיתה גרושה?

משום כך אומר רש"י, שמשמעות המלה "דודתו" כאן היא "אחת אבוהי", ולפי פירוש זה מובן הייחוס בתואר "דודתו", מיוחסת כעמרם, כפי שמציין רש"י בסוף דבריו שהיא היתה "אחות קהת"¹⁸, אשר בין בני לוי עצמם היה קהת חשוב יותר¹⁹ מהאחים האחרים²⁰.

18) ומ"ש רש"י לקמן (פסוק כג) "מכאן* למדנו הנושא אשה צריך לבדוק באחי" – כי מ"יוכבד דודתו", מכיון שבפרשה זו בא ללמדנו "האיך נולדו משה ואהרן ובמי נתייחסו" (רש"י לעיל ו, יג), מסתבר לומר שמ"ש "ויקח גו' יוכבד דודתו" הוא (לא בנוגע ל"ויקח**", כ"א) בכדי לייחס את משה ואהרן גם מצד אמם, שהיתה בת לוי ואחות קהת. ועוד ועיקר: התואר "דודתו" – מדגיש השייכות לעמרם (ע"י אביו) ולא לאחי של יוכבד.

אבל מ"ש "ויקח אהרן גו' בת עמינדב אחות נחשון", מכיון שכוונת הכתובים כאן, אינה לייחס את בני אהרן – צ"ל, שזה נוגע ל"ויקח", וממה שהכתוב מוסיף (מדגיש) "אחות נחשון" – למדים אנו ש"הנושא אשה צריך לבדוק באחי".

19) ומ"ש "דודתו" שפירושו (כאן) הוא אחות אביו – כי המעלה דקהת מצד שהי' אביו של עמרם גדול הדור (סוטה יב, א) ואביו משה ואהרן – היא הגדולה ביותר. ועוד (בפשטות) "דודתו" היא לשון קצרה יותר.

הטעם שנאמר "דודתו" (ולא "אחות קהת") ב"יינה של תורה" – י"ל, שזהו בכדי להדגיש מעלת משה גם כזה שגולד מנישואי דודתו שלפני מ"ת היא מעלה, כמבואר בלקו"ש [המתורגם] ח"ה ע' 273.

20) כמובן מזה שעבודת קהת היתה ב"קדש הקדשים – המקדש שבכולן" (במדבר ד, ד ובפרש"י שם).

וענין הייחוס הוא העיקר דוקא בפסוקים אלו, כפי שאומר רש"י²¹, אשר משום כך הוא מתארה כאן כ"דודתו", שהוא לקחה משום היותה מיוחסת כמוהו, כפי שאנו מוצאים באופן מודגש אצל אברהם: "אל בית אבי תלך ואל משפחתי גו' ממשפחתי ומבית אבי"²².

אמנם המלה "דודתו" מופיעה בתנ"ך רק במשמעות של "אשת אחי אביו", אך אין זה ענין של "לא מצאתי לו חבר", שהרי כיון שלגבי אחי האב אנו מוצאים את הביטוי "דוד"²³, מובן, שאחות האב נקראת, בלשון נקבה, דודה, כנאמר²⁴: "לזאת יקרא אשה כי מאיש לוקחה זאת".

בכל זאת, כיון שבמפורש אין אנו מוצאים את הביטוי "דודה" לגבי אחות האב, אומר רש"י "אחת אבוהי" בלשון התרגום, ובכך כוונתו להביא הוכחה, ליתר תוקף, מתרגום אונקלוס. אך אין הוא צריך לציין "כתרגומו", כפי שהוא מציין בדרך כלל, כי גם בפשטות מובן שאחות האב יכולה להיקרא "דודתו", בדיוק כשם שאחי האב נקרא "דודו".

לפי זה מובן מדוע, לפי נוסחא אחרת, מצטט רש"י את המלים "את יוכבד דודתו", כי על ידי המלה "את" מודגש יותר ש"יוכבד דודתו" הוא המשך למלים הקודמות "ויקח עמרם", שלגביהן חשוב שהיא היתה אשה מיוחסת, ממשפחתו, כלדעיל.

21) ו, יד.

22) חיי שרה כד, לה. כד, מ.

23) שמיני י, ד. קדושים כ, כ.

24) בראשית ב, כג.

שגם מ"יוכבד דודתו" מובן שיש מעלה בליקחת אשה שודא אחות צדיק, אבל אי"ו מכריח שצריך לבדוק באחי.

ו"עמו אנכי בצרה"³, ו"פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו"⁴ (ורק אח"כ "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו"⁵) וכו' וכו' –

הרי דבר ברור ש"לא ינום ולא יישן שומר ישראל" בכל מקום בעולם שבו נמצאים יהודים, גם בחוץ לארץ,

ועאכו"כ בארץ הקודש, שנקראת בתורתנו הקדושה והאמיתית: "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"⁶.

. . . וכאמור, הקב"ה מודיע ומכריז לישראל בכל מקום שהם, ועאכו"כ בארץ הקודש: "בני אל תתיראו".

נ.מ.

העשירי בשבט (העשירי יהי' קודש"¹, בכל חודש, ועאכו"כ העשירי בחודש אחד עשר) הוא יום ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

ענינו של יום ההילולא – כמ"ש רבינו הזקן בתניא² ש"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו . . . מתגלה ומאיר בבחי' גילוי מלמעלה למטה . . . ופועל ישועות בקרב הארץ", ועוד ועיקר, שכולל הנתינת-כח על המשך הצמיחה ביתר שאת וביתר עוז לאחרי הסתלקותו כתוצאה מהזריעה ד"כל מעשיו ותורתו ועבודתו אשר עבד כל ימי חייו"³, עד להצמיחה דהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו בדורנו זה (דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה), כעדותו של נשיא

1) בחוקותי כז, לב.

2) אגה"ק סי' ז"ך וכ"ח.

3) ראה אגה"ק שם: "ונורעו בחקל תפוחין קדישין אורות עלינו מאד . . . גידולי גידולין".

הוספה בשורת הגאולה

יג.

בזמנים אלו שהאומות מתגרות זו בזו, ווען אידן האָבן די הבטחה מיוחדת פון דעם אויבערשטן „בני אל תתיראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם”¹, נוסף צו די ריבוי הבטחות בתורה אַז „לא ינום ולא יישן שומר ישראל”², און „עמו אנכי בצרה”³, און „פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו”⁴ (און ערשט דערנאָך „והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו”⁵) וכו' וכו' –

איז אַ זיכערע זאָך אַז „לא ינום ולא יישן שומר ישראל” בכל מקום בעולם וואו אידן געפינען זיך, אויך אין חוץ לארץ,

ועאכו”כ אין ארץ הקודש, וועלכע ווערט אָנגערופן בתורתנו הקדושה והאמיתית: „ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה”⁶.

. . . וכאמור, דער אויבערשטער איז מודיע ומכריז צו אידן בכל מקום שהם, ועאכו”כ בארץ הקודש: „בני אל תתיראו”.

(משיחות ש”פ וארא, כ”ז טבת, מבה”ח שבט תנש”א)

- 1) יל”ש ישעי' רמז תצט.
- 2) תהלים קכא, ד.
- 3) שם צא, יד.
- 4) שם כה, כב.
- 5) שם קל, ח.
- 6) עקב יא, יב.

בזמנים אלו שהאומות מתגרות זו בזו, כשיש לבנ”י הבטחה מיוחדת מהקב”ה „בני אל תתיראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם”¹, נוסף לריבוי ההבטחות בתורה ש„לא ינום ולא יישן שומר ישראל”²,

לקוטי

וארא

שיחות

ה. „בת לוי” – שתי מעלות

אך עדיין לא הכל מובן:

א) הרי ייחוסה העיקרי של יוכבד הוא היותה „בת לוי”, כי הייחוס מצד האב קובע יותר²⁵ מאשר הייחוס מצד האם. וכיצד ייתכן שהתורה מציינת כאן רק „דודתו – אחות קהת”, ואינה מציינת את העיקר „בת לוי”?

ב) השאלה אף קשה יותר: בכל מקום, כאשר מסופר על אדם שנשא אשה, אומרת התורה „בת פלוני”²⁶, כלומר, היא מציינת את האב, ובמיוחד לגבי יוכבד עצמה נאמר בפרשה הקודמת „ויקח את בת לוי”. מדוע נאמר בפסוקנו רק „דודתו” (אחות קהת), ואין מוזכר כלל שהיא היתה „בת לוי”?

25) ראה פרש”י ויגש מו, טו.

26) נח יא, כט. תולדות כה, כ. כו, לד. ועוד.

27) כי

א) (כנ”ל בפנים) הנשים הנזכרות בקרא (כשמדובר בנישואין) נקראות (שזה מורה על השייכות) ע”ש האב (ועד כדי כך – שמצינו שרק האב מוזכר (וישלח לה, ב)).
ב) בכלל כשמוזכר בקרא שם אשה ומקום לשאל מה מלמדנו – הסברא הפשוטה: ענין השייך לאבי (עפ”ש”ג דינה בתו ויגש מו, טו ובפרש”י שם).

ג) כיון שפרשתנו באה לייחס ונכתב באשת עמרם ב’ תוארים – מסתבר לומר שמודיע בזה ב’ יחוסים: מצד: 1) האב 2) האם.

28) רש”י ויגש שם: שנאמר כו’ ללוי.

הוספה

ב”ה, ר”ח שבט ה’תשכ”ה, ברוקלין, נ. י.

שלום וברכה!

מענין יום זה:

אמרה תורה: בעשתי עשר חדש באחד לחדש – הואיל משה באר את התורה, ופירש רש”י: בשבעים לשון פירשה להם.

אמרה התורה: דברים א, ג-ה. פירשה להם: מדייק רש”י „להם” – לבני ישראל ולא לאו”ה (שאסורים ללמוד תורה) – ושאינו כתיבת התורה בע’ לשון שלא הייתה אלא לבוא וללמודה כל הרוצה מן האומות (סוטה לה, ב. ומסים: ולא למדו). שהי’ ע”פ הדיבור.

אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא לששים רבוא נשמות, אלא שהיא בהעלם והסתר גדול.

יתרה מזה – בכל צדיק וחכם דמתעסק באורייתא.

ועוד זאת יתר על כן בכל דור ודור יורדין ניצוצין מנשמת משה רבנו ע"ה ומתלבשין בגוף ונפש של חכמי הדור עיני העדה ללמד דעת את העם כו' ולעבוד ה' בלב ונפש.

מכל האמור מובן אשר ללמד דעת ועבודת ה' את העם צ"ל עד לפירוש בשבעים לשון, באם ישנו מי בעם הזקוק לזה.

במוחש נראה לימוד באופן זה אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר ציווה והעתיקו ד"ת כולל גם דברי תורת החסידות לכו"כ לשונות – לשונות כפשוטן, וגם שבעים לשון ופנים בלשון חד דתורה – לבאר גם חלק הסוד שבתורה, שבדורותינו נתגלה בתורת החסידות, לכאו"א גם לפשוטי עם.

וככל זה – גם בנוגע להורותם דרך לעבודת ה' בלב ונפש.

ויה"ר אשר בימים אלו הסמוכים ליום ההילולא שלו, וביתר שאת וביתר עז ביום ההילולא עצמו – הוא יום העשירי בעשתי עשר חדש – יתעורר כאו"א להחלטות טובות – שתבואנה אח"כ בפועל טוב, במעשה טוב שהוא העיקר – ללכת בדרכיו ובאורחותיו הנ"ל – הליכת קבע ותמידית, באופן של נצח סלה ועד שאין לו הפסק עולמית,

וימשיך זה ויוסיף בכל הענינים להם, מסוגל הוא היום הזה וכלשון רבנו נשיאנו בעל ההילולא:

להתקשר בעץ החיים, לקבל, אתם נשיכם בניכם ובנותיכם, ברכת ה' בשפעת חיים ופרנסה טובה ונחת מיו"ח. וברוכים תהיו בבני חיי ומזוני רויחי.

בברכה

מנחם שניאורסאהן

אתפשטותא . . נשמות: אגה"ק סוף הביאור לסי' זך (מתקו"ז תס"ט קיב, א. קיד, א). בהעלם והסתר גדול: אגה"ק שם. (בתניא פמ"ד „בבחי' הסתר והעלם גדול“, ואולי יל"פ החילוק כי כאן מדבר ע"ד אופן מציאותה בנשמה, ובאגה"ק – באופן הארתה ממרע"ה שבתחלה מתעלם האור ואז אפשר שיהי' הסתר). בכל . . באורייתא: תקו"ז שם (קיב, א) וראה רש"י ד"ה משה (חולין צג, א). תו"א סד"ה משה ידבר. ועוד זאת . . ונפש: תניא רפמ"ב. ומתלבשין בגוף ונפש: ולא בגוף ע"י התלבשות בנפש תחלה, כ"א ע"ד כמו בגוף מרע"ה, היינו שגם מצד גופם נקראים משה. שבעים לשון . . דתורה: משה רעיא מהימנא בזח"ג כ, א. בדרכיו . . ועד: ראה אגה"ק סי' זך. נצח . . הפסק עולמית: עירובין נד, א. וכלשון רבינו: קונטרס ג: קונטרס לו.

לזכות

כ"ק אדונונו מורנו ורבינו

מלך המשיח

☞ ☞ ☞

ויה"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

☞ ☞ ☞

יחי אדונונו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד